

HRVATSKI GLASNIK

Godina I. — Br. 1.

Izlazi sriedom, petkom i nedjeljom

Šibenik, 28 studenoga 1943.

Koncentracija svih narodnih snaga

Problematično i kaotično, ali nadasve ozbiljno doba u kojemu živimo nameće nam razne poteškoće i dužnosti. Ali jedna od najvećih dužnosti svakog pojedinca je bezuvjetno — očuvanje naše narodne individualnosti i državne nezavisnosti. Odrči se svoje hrvatske narodnosti, odrči se svog hrvatskog imena i svih svojih narodnih svetinja, znači zabliti i ubiti u sebi najveće i najplemenitije osjećaje svakog čovjeka, osjećaj časti i osjećaj poštenja, a pred svojim narodom izvršiti najpodliju izdaju. Bilo je u našoj prošlosti i takovih slučajeva, iako veoma riedkih i za cjelinu beznačajnih, preko kojih se prešlo a da se na njih nije ni okom osvrnulo, ali preko takovih slučajeva, koji se dogode u ovim odlučnim i nadasve ozbiljnim momentima, ne može se i ne će se tako olako priedi. Prošlost nas je poučila i nju ćemo slušati.

Cjepidlačenja i razmimoilaženja bilo je uvijek kod svakog naroda, pa i kod nas, a ima ga još i danas. Medutim, -igrati se politike- u mirnim vremenima ne predstavlja ozbiljnu narodnu opasnost, dok takova igra u današnjoj teškoj dobi, dok su interesi zajednice, interesi nas svih skupa, na prvom i najvećem mjestu, ta igra mogla bi skupo stajati nas same, jer njome škodimo samo sebi i nikom drugom. Činjenica je da danas Hrvatska ima svoju nezavisnost, koju je nakon duge borbe postigla uz pomoć Velikog Njemačkog Reicha, ima svoje državne granice i svoju vojsku, a još je veća i značajnija činjenica, da će ona takovom ostati i u najdaljoj budućnosti s onakvim unutaranjim oblikom, kojeg će diktirati težnje cjelokupnog hrvatskog naroda. **HRVATSKA ĆE ZAUVIEK OSTATI NEZAVISNA I U NJOJ ĆE VLADATI SAMO HRVAT. TE ĆINJENICE SVIESTAN JE DANAS SVAKI HRVAT MA GDJE SE ON NALAZIO.**

Nedavno je Poglavnik primio pozdravnu brzojavku iz Buenos Airesa od naše tamnošnje braće izseljenika. Hrvati obih Amerika, bez obzira kojoj političkoj stranci pripadaju i koje političko uvjerenje izpovijedaju, izjavili su Poglavniku i Nezavisnoj Državi Hrvatskoj svoju lojalnost i privrženost. Brzojavku su potpisali mnogi najveći predstavnici raznih hrvatskih udruženja u obim Amerikama, poimence: „Hrvatskog Domobrana“, „Hrvatske Seljačke Stranke“ i „Hrvatske Katoličke Akcije“. Dakle, brzojavka je potpisana od naših izseljenika bez obzira na pripadnost bilo kojoj političkoj stranci, a potpisali su je vođeni čvrstim uvjerenjem, **DA SAMO U SVOJOJ SLOBODNOJ DRŽAVI MOŽE SVAKI HRVAT BITI SLOBODAN.** Unutarne razmirice ostavili su kasnija, bolja i lakša vremena.

Naša američka braća danas nam služe kao najbolji primjer. Oni, koji su daleko od svoje domovine, mogu za nju najdublje i osjećati. Oni su ovom brzojavkom, koja je naišla na veliko oduševljenje celog hrvatskog naroda, to javno potvrdili. Potvrdili su neograničenu ljubav za svoju domovinu.

Ljubav za svoju domovinu, to je ono na što apelira sviest svakog sviestnog i poštenog Hrvata. Ljubiti domovinu znači ljubiti ovaj komad izpacene zemlje, na kojoj su se rodili naši predci i mi, njihovi potomci, znači ljubiti svojega bližnjega, znači ljubiti same sebe. A za svoju domovinu svatko bi sve najbolje svoje dao, pa i sebe sama a kamo li ne bi zbog nje odstranio lična nesuglasja i razmimoilaženja. **JER KADA JE U PITANJU DOMOVINA, ONDA NAŠI LIČNI INTERESI I TEŽNJE MORAJU OSTATI PO STRANI.** U svojoj domovini sve se može lako riešavati, ali kada tuđin nad tobom gospodari, onda ne možeš i ne ćeš napraviti ništa. **SVATKO SEBI U SVOJOJ KUĆI SUDBINU KROJI, ALI U TUĐOJ TO NE IDE LAKO.** Jer u svojoj knći sve se razmirice mogu lako bratski riešiti. Stoga nek nam uvijek bude jedina misao vodilja: **HRVATSKA IZNAD SVEGA!** dn

PARTIZANI SE VRAĆAJU SVOJIM KUCAMA

KARLOVAC 26. studenoga. - Partizani, koji se nlesu ogrležili o interese hrvatskog naroda vraćaju se svojim kućama i prijavljuju se hrvatskim oblastima. Među ostalim partizanima nastala su međusobna obraćunavanja.

Uništena partizanska skupina kod Priedora

PRIEDOR, 26. studenoga. - Jugolstočno od Priedora pojavila se jedna skupina partizana protiv koje je odmah izvršen podhvrat, te je uglavnom uništena.

U Crikvenici i Novome viju se hrvatkke državne zastave
CRIKVENICA, 26. studenoga. - U Crikvenici i Novome uzpostavljena je hrvatska državna vlast. Stanovništvo, koje su partizani prisilili da napusti svoje domove, vraća se sada svojim kućama. Redoviti život je već uzpostavljen.

Staljingradski heroji - zalog naše pobjede

ZAGREB, 26. studenoga. - Ministar vanjskih poslova Nezavisne Države Hrvatske dr. Stjepo Perić dao je jučer izjavu novinstvu u kojoj je među ostalim rekao, da hrvatski narod vedrlm pogledima gleda u svoju budućnost, koja mu je osigurana. Boljševizam je uvijek blo neprijatelj hrvatskog naroda, a hrvatski vojnici bore se danas protiv njega unutar i izvan granica svoje domovine. Staljingradski heroji zalog su naše pobjede.

Tko vlada u Englezkoj?

LONDON, 26. studenoga. - Neki mali obrtnik piše u „Evening Newsu“: Svaki dan otvori se po koji novi dućan, čiji su vlasnici inozemci ili židovi. To najbolje pokazuje tko vlada u Englezkoj. Zašto se Englezima u posljednje vrijeme prave zabrane kod toga ili sličnog posla, i to pitanje riešava gornja činjenica.

GOLEMI GUBITCI SOVJETA

U PROSTORU GOMELA TRAJU OGORČENE BORBE - NA JUŽNOM TALIJANSKOM RATIŠTU ZATIŠJE I DALJE TRAJE - PARTIZANI SE VRAĆAJU SVOJIM KUĆAMA - PORAZ PARTIZANA KRAJ PRIEDORA U CRIKVENICI I NOVOME VIJU SE HRVATSKE ZASTAVE IZJAVA MINISTRA VANJSKIH POSLOVA NOVINSTVU

Iz glavnog stana Vodje Reicha 24. studenoga.

Vrhovno zapovjedništvo oružanih snaga javlja:

Na mostobranu kod Nikopola, u velikom riečnom luku Dnjepra i kod Čerkasija bilo je osujećeno ili pak dielom protunapadajem odbijeno više neprijateljskih ponovljenih jakih napadaja. U borbenom području zapadno od Kijeva bila je napadajima obkoljena jedna neprijateljska borbena skupina. Pri ovome su njemačke oklopljene čete uništile 30 sovjetskih oklopljenih kola, 6 bitnica te daljnjih 40 topova svih mogućih kalibara. Zapadno od Smolenska i sjeverozitčno od Čerkasija pružile su naše čete svim neprijateljskim napadajima veoma žilavi odpor. Sjeverno od Gomela bilo je ponovno odbijeno više sovjetskih napadaja. Na mjestu prodora kod Nevela ponovno je jednim vlastitim protunapadajem povraćeno nekoliko mjesta.

Na južnom talijanskom ratištu došlo je jučer do živahnih mjestnih okršaja. Na zapadnom odsjeku odbijeni su neprijateljski napadaji na jedan od naših visinskih položaja zapadno od Castiglione. Na jugoiztočnom odsjeku bile su naše čete napadnute od daleko premoćnijih neprijateljskih snaga. Nakon višesatne borbe, u kojoj je neprijatelj pretrpio visoke gubitke, povukle su se naše čete na obližnje pozadinske položaje. Glavni grad Reicha bio je u večernjim satima dana 23. studenoga ponovno napadnut od jakih odreda britanskih bombardera. Uslied ovog terorističkog napadaja prouzrokovane su u više gradskih četvrti štete na zgradama. Pored stambenih bilo je srušeno veći broj javnih zgrada među kojima je bilo crkava, zgrada dobrotvornih ustanova i zgrada većih umjetničkih vrijednosti.

Lovački odredi i protuzrakoplovna obrana njemačkog zrakoplovstva oborili su uzprkos veoma težkih uvjeta obrane 19 neprijateljskih zrakoplova.

Iz Glavnog stana Vodje Reicha 25. studenoga.

Vrhovno Zapovjedništvo njemačkih oružanih snaga javlja:

Na Iztočnom bojištu nastavile su se i jučer borbe nesmanjenom žestinom uzprkos loših vremenskih prilika. Slomljeno je više neprijateljskih nadiranja na mostobran Hersona. Na mostobranu Nikopola i u velikom riečnom luku Dnjepra bilo je i jučer u težkim borbama odbijeno nekoliko sovjetskih napadaja i odrezano više prodornih skupina.

Južno od Kremenčuga uspjelo je neprijatelju jakim pješadijskim i oklopljenim snagama provaliti u naše linije. Protunapadajem bila je uništena jedna neprijateljska borbena skupina sa brojnim oklopljenim kolima i topovima. U prostoru zapadno od Kijeva naš vlastiti napadaj, pod neprestanom odbranom brojnih neprijateljskih napadaja i pod najtežim terenskim prilikama, dobio je i jučer na prostoru. One neprijateljske snage koje su se, kako je već jučer

bilo javljeno, našle obkoljene, podpuno su uništene. Ovdje su naše čete u posljednja četiri dana ukupno zapljlenili ili uništili 129 oklopljenih kola, 554 topa, 300 strojnica i bacača granata, kao i 336 pušaka. Sovjeti su imali visoke krvave gubitke. Bio je uveden veći broj zarobljenika.

U borbenom prostoru Gomela još su u toku ogorčene borbe zapadno i sjeverno od grada. Više pokušaja obkoljavanja osujećeno je vlastitim protunapadajem i pri tome je uništeno ili odbijeno 8 neprijateljskih streljačkih bojna. Sjeverozapadno od Nevela naši protunapadaji i dalje napreduju nakon što su odbranjeni snažni neprijateljski protudarci. Uništeno je 17 sovjetskih oklopljenih kola. Na ostalim djelovima iztočnog ratišta nije došlo do borbenih djelatnosti većeg značaja.

Na južnom talijanskom ratištu protekao je dan uglavnom mirno. Jaki odredi našeg zrakoplovstva napali su razornim bombama obalska postrojenja luka Reggio i Catanie. Nekoliko neprijateljskih zrakoplova za ometanje nadlietali su noću sjeverno područje Reicha. Uslied neprijateljskih zračnih napadaja na nekoliko mjesta u južnoj Francuzkoj pretrpjelo je stanovništvo znatne gubitke.

Gubitci neprijateljskog brodogoljiva u Sredozemlju

BERLIN, 26. studenoga. - U borbama u prostoru Sredozemnog mora njemačke pomorske i zračne snage potopile su u prvoj polovici mjeseca studenoga oko 400.000 Brt. angloameričkog brodogoljiva. Samo u jednom danu potopljeno je 100.000 Brt. neprijateljskog brodogoljiva.

Saveznici spremaju niemcima poslanicu

BERLIN, 26. studenoga. - Prema viestima koje stižu iz glavnih gradova angloboljševika, imali bi u najskorije vrijeme njihovi vođe zajednički izdati poslanicu za njemački narod. Niemci poznaju već vrlo dobro Anglo-američane i sovjete i njihova obećanja. Poslanica će dožiujeti isto što i Wilsonovih četrnaest točaka. Zato će njemački narod i na tu poslanicu, koja će mu biti upućena preko krugovala, odgovoriti svojim iednim odgovorom koji glasi: čeličnom voljom do pobjede!

Hooverov hladni oblog

NEW-YORK, 26. studenoga. - Bivši američki predsjednik Hoover, kako javlja britanska dojavna služba, izjavio je sliedeće u vezi sa izjavom i pomoći za Evropu: Mi nemamo namjere, da cielo evropsko stanovništvo obskrbimo namirnicama kao što smo to radili prošlog svijetskog rata.

Napried mornari sa našeg Jadrana . . .

Dragi naši mornari, dobro nam došli! Svojom prisutnošću oživljujete onu dragu stvarnost, da je Jadran naš! Vi nikad nieste posumnjali u to, da će se razbiti i nasukati Zvonimirova Ladja, ali znamo, da vam je bol rezala dušu za morem i za majkom, kao i onom našem galeotu, prikovanom za neprijateljsku galiju . . .

Okovi su pukli, galija je potopljena; a vi ste ovdje, da opet zagrlite svoje more i svoju majku; da gledate kako se borovi naši nisu osušili ni sunce naše nije ugasilo, iako su kuće naše zapaljane, iako nam majke još nisu preboljele . . . . . Sad ste medju nama, da snagom starom prionite djelu i dignete zide porušenog hrama!

Mi smo vas čekali, kad su nam se svi rugali, kad su dezerteri prskali cinizmom ove naše žale, i kad su bahati openinski prosijaci kričali, da je ovo njihovo more, u kojem leži njihov prsten . . . Niesu se sjetili, da u našem Jadranu leže kosti naših mornara, i da naše more čeka samo naše mornare, a svima ostalima iznevjerit će se, prevarit će ih i progutati istog časa, čim pruže veslo nad njim, jer ih ne voli, jer ih mrzi, kao što se može mrziti samo onaj koji je mrzak, i još k tome hoće biti i na silu drag . . . Sve što je neprirodno brzo svršava, pa tako su svršili i oni. I nikad se više ne će vratiti, jer nikad više ne će početi ono, što je za uvijek svršilo! More naše doživilo je sudbinu svoga naroda: patilo se i mučilo s njime, plakalo i jecalo s njime, obeščašćeno i okaljano bilo s njime, ali isto tako i slobodno postalo s njime!

Dragi naši mornari, dobro nam došli! Po vama ćemo pokazati svietu što smo bili, po vama ćemo dokazati, da duh neretvanskih gusara u svom najboljem obliku još živi na jadranskim obalama, i da je hrvatski mornar uvijek slobodan. Po vama ćemo dokazati, da smo pomorski narod i pomorska država, iako sada nemamo nijednog ratnog broda. Nije bitno za obstanak države imati čelične oklopnjače, nego čelični duh. Nije hrvatski narod u svojoj poviesti nikad imao nadmoćno oružje, nego nadmoćan duh. Imao je svoj Kotor, svoju Neretvu, svoj Klis, svoj Senj, imao je otporni duh, koji nije baš nigdje bio tako jak kao na ovim obalama, na kojima se vijao hrvatski stieg morskkih zmajeva Ladislava i Domagoja! Uz ove obale leže krhotine duždevih galija i saracenskih ladja, ovim obalama plačali su Mlečani danak! Pa i onda, kad smo pritisnuti morali uzmaknuti, niesmo se nikada predali. stvorili smo svoje gusare i uskoke i svoje mornare u unutrašnjosti i na riekama kao vječni znak našeg otpornog slobodnog duha. I samo po tom duhu popeo se naš narod na stupanj jake pomorske države, samo po tom duhu i onda, kad je državu izgubio, narod je sačuvao vjeru u nju i snagu za nju, da je opet sada, kad ju je uzkrisio, uzdigne na stupanj države, kojoj je nedostajao samo jedan element da se razbukti od života, kojoj je nedostajalo njezino more!

Sada smo mirni. Država će cvasti, jer ima za cvat potrebna sva tri elementa. Ima krv svojih sinova, ima volju naroda, očeličenu u patnjama, ima svoje divno JADRANSKO MORE, ima svoje drage mornare.

„Napried mornari,
Sa našeg Jadrana,
Uz Vas je Poglavnik
I ciela Hrvatska! . . .“

Ubijen zastupnik b. HSS.

OSIEK, 25. studenoga. — Bivši narodni zastupnik Hrvatske Seljačke Stranke Pere Matovina poginuo je od partizanske ruke u svojoj kući u Sladojevačkom Lugu. Poginuli Matovina bio je jedan od najvećih i najiztaknutijih boraca HSS. u ovom dielu Hrvatske, te je nakon uzpostave Nezavisne Države Hrvatske, kao i svi ostali narodni zastupnici b. HSS, odmah prionuo za rad za širenje ustaškog pokreta i hrvatske narodne misli, uvidjevši — kao i svi ostali narodni zastupnici i prvaci b. HSS — da je sada najveća dužnost svakog Hrvata raditi za Državu i hrvatsku narodnu zajednicu te za očuvanje svih Hrvata od zajedničkih neprijatelja. Na tom polju radio je poginuli Matovina sve do svoje tragične smrti. Bivši narodni zastupnik Pere Matovina bio je rođen iz Like. Pokojnik je imao 74 godina, a skoro 30 godina je sudjelovao u političkoj borbi hrvatskog naroda za njegovu pravo, slobodu i nezavisnost. Ovo krvavo djelo partizana dokaz je samo tamnom i nečastnom dosadašnjem radu partizanskih četa, koje ne idu za tim, da šire samo svoju ideju te da se bore protiv t. zv. okupatora, već ubijaju i one, koji se nijesu nikada okaljali o čast i poštenje, pa bili oni i starci u 74 godini. Slučaj jednoga od pokrajinskih prvaka b-HSS bit će poučan primjer za neke, koji misle, da partizanstvo prieti samo ustaštvu, a ne svakom Hrvatu.

TALIJANSKI GENERAL

priznaje svoje zločine nad hrvatskim narodom.

Zagreb, 26. studenoga - U jednoj svojoj izjavi danoj u „Timesu“ izjavio je talijanski salonski kraljevski general Roatta, istomišljenik izdajice Badoglia, bivši zapovjednik II armate, koja je na hrvatskom državnom području djelotvorno podomagala odmetičke bande u njihovom mahovitom ubijanju golorukog hrvatskog pučanstva, da je on „dobio zapovijed“ da sa svojim četama što dublje zadre u hrvatsko područje, kako bi što lakše ometao napredak mlade države, a time ujedno djelotvorno radio protiv Velikog Njemačkog Reicha. Tu izjavu dao je kraljevski salonski general Roatta u namjeri, da izata ne svoje „usluge“, koje je on - sluga Roatta, uvijek privio svojim „saveznicima i prijateljima“ angloamerikancima. Taj obični izdajnik bez ikakove vojničke časti time otvoreno priznaje svoj rad protiv hrvatskog naroda i razbojničkom hladnokrvnošću otvara svoju crnu dušu na kojoj su zapisane bezbrojne nevine hrvatske žrtve. To je tipičan slučaj, koji najbolje karakterizira rad i značaj talijanskih izdajica.

Američki general
o duljini rata

Napulj, 26. studenoga. — Američki general Clark izjavio je danas u Napulju na jednom sastanku, da će rat trajati još četiri godine.

Bez obzira na izpravnost ove tvrdnje upadljivo je, da Englezi i njihovi generali unatoč mnogo promičbenog govorkanja o slabosti Njemačke računaju na četirigodišnji rat. Pitamo se, ako su Njemci prema izjavama Engleza toliko slabi, da moraju svakog časa kapitulirati, s kime će se onda boriti englezka i američka vojska četiri godine.

Englezki glasovi
o pobjedi

London, 26. studenoga. — Neki komunistički listovi obiljno razpravljaju o današnjem položaju u svietu, napose pak o položaju Velike Britanije. Nakraju jedne takove razprave, kaže se izmedju ostalog i ovo: „Britansko ratovanje u Evropi nije postiglo svoju svrhu. Vara se svaki onaj, koji misli, da je tako lako pobijediti Njemačku“.

HRVATSKE SVEUČILIŠTARKE
rade u prirodnim poduzećima

ZAGREB, 26. studenoga. — Hrvatske sveučilištarke provele su 24.060 radnih dana u poslu kod prirodnih poduzeća.

Izjava englezkog ministra Morrisona

LONDON, 26. studenoga. — Britanski ministar unutrašnjih poslova Morrison izjavio je jučer:

„Oni krajevi preko kojih nijesu prošli njemački napadaji, ipak bi mogli to doživjeti. Ja sam član britanskog ratnog kabineta i ne znam što Hitler namjerava, a isto tako ne zna ni predsjednik Churchill, jer Hitler može svakog časa započeti nešto novo“.

Hullova izjava

LONDON, 26. studenoga. — Sjeveroamerički ministar vanjskih poslova Hull izjavio je, da mu je na konferenciji u Moskvi govorio Staljin o žrtvama Sovjeta u ovome ratu, te da je tom prilikom rekao, da u teškim navalnim borbama posljednjih dana, svaki dan stoji Sovjete oko sto hiljada ljudi.

CHANDRE BOSE

o oslobodjenju Indije

TOKIO, 26. studenoga. — Glavar privremene vlade slobodne Indije i general indijske nacionalne vojske Chandre Bose izjavio je nakon pitanja novinara, da će nakon potpunog oslobodjenja Indije biti moguće stvoriti jedinstvo slobodnih nacija određenih za veliku zadaću koje će predstavljati veliku zajednicu u zlu i dobru, kad Englezi budu izagnani iz Indije. Različnost jezika nikada nije predstavljala poteškoće u Indiji. Dolazi dan, kada će čak i nenaoružano pučanstvo, pa i plemići, ako uztreba batinama otjerati Engleze iz naše domovine. Protivnost izmedju Muslimana i Hindusa datira tek prije nekoliko desetljeća. Tu protivnost izmislio je lord Hauke. Nakon što je sa zadovoljstvom kratko izpričao svoj put u Njemačku, završio je: „Odlučili smo zajedno s osovinjskim silama i njihovim saveznicima voditi borbu do konca bez obzira na žrtve, jer pobjeda će biti naša“.

Govor ministra Göbbelsa

Vjera u Njemačku pobjedu

BERLIN, 26. studenoga. — Ministar Reicha dr. Göbbels na stranačkom sastanku govoreći o vanjsko političkoj situaciji, rekao je medju ostalim:

„Mi imademo sve preduvjete za pobjedu. Položaj što smo ga mi stekli u četiri godine u nizu sjajnih pobjeda, zalog je naše pobjede. Treba ga samo braniti“.

Pri koncu je dr. Göbbels, uz oduševljeno odobravanje svih prisutnih, rekao:

„Moje je čvrsto uvjerenje, da će se ovaj rat završiti isto takovom pobjedom nad neprijateljima kakovu smo mi izvojslili u unutrašnjosti u borbi za svoju vlast“.

„Kralj“ Petar II.

medju židovima

KAIRO, 26. studenoga. — U Kairo se vratio izbjeglički „kralj Jugoslavije“ Petar II. sa svog puta po Levantu. U Palestini je on za vrijeme svog puta posjetio židovsko naselje „jugoslavenskog podrijetla“ gdje je bio srdačno dočekan.

Da su postojale intimne i srdačne veze medju židovstvom i Karadjordjevom kućom u bivšoj Jugoslaviji bilo je poznato svakome, ali da je ta ljubav toliko jaka i traje preko groba pokojnice Jugoslavije, niesmo mislili. No, možemo i ovo shvatiti kad se sjetimo one: „Svaka ptica svome jat u leti“.

London se boji odmazde

BERLIN, 26. studenoga. — Doznaje se iz Londona, da je Churchill započeo novi način odbrane od straha pred njemačkom odmazdom. Po njegovoj uputi britanska promičba je počela donositi putem novina i oglasa razne fantastične slike koje bi imale prikazivati stanje stanovnika Londona za vrijeme odmazde. Tu su nacrtani mostovi izpod koji leže duboko u provaliji gradovi, a prolaznika preko mosta hvata drhtavica. Ovim bi se htjelo u obliku neke šale ukloniti zabrinutost britanskog stanovništva od odmazde, koja će doći nepogriješivo sigurno.

Sovjeti prema nacionalistima

MOSKVA, 26. studenoga. — „Krasnaja Zvezda“ baveći se finskim i švedskim nacionalistima piše: „Sovjeti će s finskim nacionalistima postupati isto kao s nacistima. Nema razlike u naciji, već se samo razlikuje jedno — da li je netko nacionalist, internacionalist ili nacist. Prvo i posljednje za nas je isto“. Zanimljivo je da se „Krasnaja Zvezda“ ne bavi samo pitanjem finkih nacionalista, koji ratuju sa sovjetskim snagama, već i sa švedskim. Kroz takovo pisanje može se nazrijeti presizanje Sovjeta na sjeverno-evropske države.

Planski se provodi čišćenje zapadnog diela Balkana

BERLIN, 26. studenoga. — Vrhovno zapovjedništvo njemačkih oružanih snaga javlja o borbama za čišćenje zapadnog diela Balkana:

Čišćenje koje njemačke oružane snage provode u zapadnom dielu Balkana odvija se po planu. Iznenađnim zahvatima uzpjeva njemačkoj oružanoj sili uništiti odmetnike gdje god se oni pojave. Domaće stanovništvo na svakom koraku pomaže njemačke čete.

POSVETA NOVE CRKVE
bl. Nikole Tavilića
šibenčanina
u Zagrebu

ZAGREB, 25. studenoga. — Na vrlo svečan način uz veliko sudjelovanje vjernika objavljen je blagoslov nove crkve u zagrebačkom predgrađu Kustošiji. Crkva je posvećena hrvatskom blaženiku Nikoli Taviliću šibenčaninu. Blagoslov crkve obavio je hrvatski metropolit dr. Alojzije Stepinac.

Mirovina
obiteljima palih u ratu

ZAGREB, 26. studenoga. — Poglavnik Nezavisne Države Hrvatske potpisao je uredbu o podjeli mirovine obiteljima onih, koji su poginuli u ovom ratu. Uredba obuhvaća sve obitelji poginulih ratnika za Nezavisnu Državu Hrvatsku, bez obzira da li su njihovi preminuli članovi djelatni ili pričuvni pripadnici hrvatskih oružanih snaga.

NIJE POSTIGNUT SPORAZUM
u MOSKVI

LONDON, 26. studenoga. —

Prema Edenovim viestima po povratku sa konferencije, nije na moskovskom sastanku postignut potpun sporazum o svim pitanjima.

KULTURNI VIDICI

More

NAKLADNIČKA DJELATNOST
u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj

PAUL ALVERDES

More, organska svojina hrvatske narodne duše jedna je od bitnih elemenata hrvatske književnosti, koje je prati od njenih prapočetaka pa do danas. Dah mora osjećamo već u prvim hrvatskim pjesmama »puntara« Marka Marulića, u prvom hrvatskom romanu Zoranićevim „Planinama“, u prvim hrvatskim putopisima Niemčićevim »Putositnicama«. Od Marulića, Zoranića i Niemčića, preko Lucića, Hektorovića, Menčetića, Držića, Vetranića, Čubranovića, Ranjine, Zlatarića, Gundulića, Palmotića, Đorđića, Preradovića, Botića, Šenoa, Kumičića, Novaka i Kranjčevića te drugih imena starije hrvatske književnosti, pa sve do naših dana, more se provlači kao nevidljiva, ali duboko osjećajna nit, koja se toplinom instiktivno nametne i koja ih sviju veže i spaja. Jugo, maistrat, tihe pučinske noći osute »svilenom kišom mjesecovog mlazu« (Bonifačić), to su glavni rekviziti svih primorskih pjesnika, koji sintetički najjače karakteriziraju temeljni osjećaj svakog Hrvata — neograničenu ljubav prema našem moru, koja je esencijalna svima nama. I danas, kada u kaosu previranja bježimo od besmisla života (Alfirević) obraćamo se našem moru, prazvoru naše snage i naše moći, moru Tomislava, moru Zvonimira, moru Krešimira, moru stare i buduće hrvatske slave.

More, naše hrvatsko more, ostavilo je svoj najjači pečat u savremenoj hrvatskoj književnosti, koja se razvijala i nastala u doba kada su tuđinske aspiracije za Hrvatski Jadran zadrle u najbolju kutak hrvatske narodne duše. Naše more odnijhalo je na svojim nemirnim valovima nestora Nazora i buntovnog Polića-Kamova, svojim opojnim dahom izpunilo je nemirnu dušu Bonifačića i nostalgičnog Alfirevića. Čerina, Balota, Gervais, Ljubić, N. Polić, Nizeteo, Delorko i još čitela plejada imena odnijhana je na njegovim valovima. More je svojim mističnim šumom zapljuskivalo njihove duše i vječno ih izpunilo, te je postalo — kao i svakom Hrvatu — dio njihova života, dio bez kojeg bi život bio tužan i prazan. Mentalitet mora bitno je utjecao na mentalitet Meštrovića, a odraz tog tipično našeg mentaliteta, kao i more — glavnog inspiratora svih naših većih akcija — nalazimo i u njegovim gigantskim likovima, kojima se sviet divi. I upravo zbog toga uklonili su mrzki talijanski „okupatori“ simboličnog Meštrovićevog Grgura Ninskoga iz povjestnog Peristila. Ali novovjekovni »rimski imperij« razpao se već na svojoj papirnoj osnovi, a hrvatsko more plače žale hrvatske narodne Države. Hrvatsko more vraćeno je hrvatskom narodu, da nam svojom gigantskom snagom čeliči duh do podpunog ostvarenja naših narodnih težnja i prava. Hrvatsko more simbol je hrvatske izdržljivosti i hrvatske snage, simbol je hrvatske pobjede.

Nakladnička djelatnost u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj veoma je živa uzprkos rata. Uz već postojeće nakladne kuće, koje su nakon uzpostave Nezavisne Države Hrvatske znatno pojačale svoj rad, osnovane su i nove naklade čija djelatnost iz dana u dan sve više raste. Tu u prvom redu treba spomenuti „Ustaški nakladni zavod“ koji osim vodećih hrvatskih dnevnika i tjednika „Hrvatskog Naroda“, „Nove Hrvatske“ i „Spremnosti“, te mjesečnika „Hrvatske Smotre“ i „Hrvatskog Ženskog Lista“, izdaje i knjige iz područja promičbe i nacionalne kulture, te tim radom znatno pridonosi upoznavanju naše zemlje, naroda i kulture u inozemstvu. Isti nakladni zavod izdaje redoviti godišnji kalendar „Hrvatski Godišnjak“ s obilnim poučnim i zabavnim sadržajem, kojeg izpunjuju najpoznatiji hrvatski radnici.

I najveća hrvatska kulturna ustanova Matica Hrvatska proširila je nakon uzpostave Nezavisne Države Hrvatske svoj rad osnivanjem novih knjižnica, tako poimence: Knjižnicu Svjetskih Pisaca, Knjižnicu za mladež, Političku knjižnicu i druge. Osim već spomenutih, Matica Hrvatska izdaje svoja godišnja Redovita izdanja, zatim svoju Suvremenu knjižnicu u kojoj su zastupana isključivo djela suvremenih hrvatskih pisaca, te Malu knjižnicu. Kao posljednje djelo u Suvremenoj knjižnici izdala je Matica roman Zvonimira Remete „Grieh“, koji je nagrađen prvom državnim nagradom za najbolji roman napisan kroz posljednju godinu dana. U istoj knjižnici Matica će izdati djela Zvonimira Triplata, dra Alberta Hallera i drugih suvremenih hrvatskih pisaca.

„Hrvatski Izdavački Bibliografski Zavod“ uzprkos ratnih poteškoća izdaje najbolja djela iz hrvatske i stranih književnosti, a opremom knjiga spada danas među najbolje i najuglednije nakladne zavode na Kontinentu. Osim pionirskog i poviestnog djela u hrvatskoj kulturi „Hrvatske Enciklopedije“ zavod izdaje i enciklopedije za mladež pod naslovom „Znanje i radost“, te mnogo skupnih knjižnica, kao i izvanredna izdanja. U knjižnici „Suvremeni hrvatski pisci“ zavod izdaje ponajbolja djela isključivo hrvatskih pisaca. U toj knjižnici izašla su već djela Tadijanovića, Cesarića, Sudete i Benešića, a u pripremi se nalaze djela Tina Ujevića, Frana Alfirevića, Nikole Šopa, Ljube Wiesnera, Ljubomira Marakovića i drugih. „Hrvatski Izdavački Bibliografski Zavod“ izdao je kritična sabrana izdanja Harambašića, Jorgovanovića i nova sabrana djela suvremenog hrvatskog pisca Vladimira Nazora. Zavod je hrvatsku kulturu veoma zadužio knjižnicom „Hrvatski klasičari“ u kojoj izlaze djela najstarijih hrvatskih pisaca, koja su današnjem pokoljenju gotovo sasvim nepoznata. U knjižnici „Junaci misli i djela“ izlaze djela o najvećim poviestnim ličnostima. Tako su već izašla djela o slavnom piscu „Don Quijota“ Miguelu Cervantesu de Saavedera-u iz pera poznatog francuskog pisca Jeana Babelona, te djela: Lacour-Gayet: Napoleon, Bertrand: Luj XIV i G. Calvi: Leonardo. U knjižnici „Hrvatski pisci na stranim jezicima“ izlaze djela ponajboljih hrvatskih pisaca na njemačkom, francuskom i talijanskom jeziku, a po potrebi izdavat će se djela i na ostalim kulturnim jezicima, da se kulturni sviet što bolje upozna s bogatom kulturom hrvatskog naroda. Kao posljednje djelo u toj knjižnici izašla je antologija suvremene hrvatske lirike na talijanskom jeziku od Luigi-a Salvini-a pod naslovom „Il melograno“ u kojoj su zastupani suvremeni hrvatski pjesnici od Krleže do najmladnjih. Zavod izdaje i „Knjižnicu za mladež“ u kojoj izlaze biseri iz svjetske dječje književnosti. Među „Izvanrednim izdanjima“ kao posljednja knjiga, izašlo je djelo najveće suvremene hrvatske književnice Side Košutić „Vjerenička žrtva“. Zavod ima u vidu i osnivanje nekih novih knjižnica, u prvom redu knjižnicu za estetska i književno-teoretska pitanja, u kojoj bi izlazila najbolja djela iz područja estetike i književne teorije, a koja su namjenjena u prvom redu mladim književnicima za izobrazbu.

nastavak na str. 4. stupac IV. gore

Slučaj njemačkog pjesnika Paula Alverdesa tipičan je za čitavu novu njemačku književnost. Cielo njegovo nastojanje i sav njegov pjesnički rad proizlaze iz doživljaja rata, kao što to isto susrećemo kod većine današnjih njemačkih pjesnika, koji stoje između 40. i 50. godina života. S druge strane je kod njega, kao i kod drugih pjesnika njegova pokoljenja, razumijevanje za ideale mladeži probudilo duboku ljubav za narod i posebnu sklonost za sve ono, što će tom narodu donieti sreću i bolji napredak.

Alverdes je rođen u Strassburgu, a svoje prve školske godine proživio je u Düsseldorfu. Kada mu je bilo 17 godina morao je poći u svjetski rat, pa su odonda za njega nastala svakojaka iskušenja. Već 1915. bio je teško ranjen hitcem u vrat, pa je morao istupiti iz redova boraca, ma da je bio oduševljeni vojnik.

Poslije ovog ozdravljenja studirao je Alverdes u Jeni pravo i državne nauke, a poslije se preselio u München i počeo na tamošnjem sveučilištu baviti se germanistikom i naukom o umjetosti. München, grad umjetnosti, toliko mu se svidio, da je odlučio tamo izabrati svoje stalno boravište. Oko sebe počeo doskora sakupljati krug mladih književnika i pjesnika, koji su bili povezani zajedničkom mišlju, da iz svog doživljaja rata razvijaju za sljedeća pokoljenja etička načela. Dakako da su se kod toga htjeli kloniti svega, što se u običnom životu inače naziva „književnim“. Iz ovoga književnoga kruga proizašao je poslije časopis „Das innere Reich“, koji danas vrši vrlo velik utjecaj na razvitak novije njemačke književnosti. Alverdes je danas, zajedno sa svojim prijateljem Karl Benne von Mechewem, urednik toga književnog časopisa.

Alverdes je u prvom redu majstor novele i uopće pripoviedke. Čini se, da je njegov pjesnički jezik naročito pogodan zato, jer je sažet, a ipak plemenit te svjedoči o vrlo živom i snažnom doživljavanju. Ovakve poznate Alverdesove novele su „Die Pfeiferstube“, „Reinhold im Dienst“, „Die Verwandelten“ i „Zwiesgesicht“, koje svakako spadaju među najbolje pripoviedke cjelokupne njemačke književnosti. Osim ovakvih novela, Alverdes je pisao također nježne bajke, male dragocjenosti, koje su nastale iz pjesničke duše, koja se nikad ne razbacuje nego daje svemu pravi oblik, iako je vrlo bogata. Alverdes je također u svome časopisu mnogo pisao o političkim pitanjima, osobito i o njemačko-francuskom pitanju, pa ga možemo ubrajati u red onih pjesnika i pisaca, koji upravo zbog svojih ratnih doživljaja nastoje doći do zbliženja među narodima i tako rade u smislu jedne nove Evrope, gdje nacionalne protivnosti ne će postojati.

Za današnju njemačku mladež, koja opet stoji na raznim frontama, ovakve su pjesničke pojave velika pomoć i utjeha, pa je stoga posve razumljivo, da Alverdes upravo kod mladeži uživa najveće simpatije. Zbog toga, a i zbog svoje kakvoće ubraja se Alverdes danas spada među najizrazitije predstavnike nove njemačke književnosti. Dr. E. Bauer

ODSJEVI DUŠE

Ciepa naša...
(1934)

Neki je bogalj stao na uglu
I reska se svirka čuje sve jače.
Pjesma je, koja pade s visine,
I sada u verglu, u predgradu plače.

Samc još djecu oko sebe skuplja,
Kada se po zraku sa prašinom lije.
Tako na ulici umiru eto
Velike naše melodije.

Al čini se: stara arija vrišti
Kao da vapije oslobođenje
Iz proklete sprave. Kao da čeka
U drvenom grobu na novo rođenje.

Dobriša Cesarić

Dalmacija

Gdje god pošao, moram se vratiti
stazama lišine kraj boroviš šuma,
kamenju tvrdom, žarkim podnevima,
velikim čempresima

Što slaze nepomični sa buma;
samoći, koju srećemo poput starog zvonika.
Moramo se vratiti čaru jednostavnij slika.

To je zemlja svjetlosti gdje je nebo duboko,
veliko kao nigdje i spojeno sa bićima.
Ono je spustilo čudan sjaj u njino oko.
To je zemlja mora, divnog u otkrićima
svih lica svojih u suncu i oluji.
Njegova snaga kroz krv ljudi struji.

Frano Alfirević

Prijateljci iz moga grada

Spomeneš li se kadkad na naš grad
i livade gdje stada smirena pasu,
osjetiš li tugu kako podrštava tišjo
u tvome glasu?

Jer teško je misliti na minule dane,
na uvale naše, na naše ljude,
na njine pjesme tiše, pjesme tužne,
koje tugu bude.

Pa zato kad tužna misliš na njiš,
sjeti se kadkad i na mene.
Znaš da je teško biti sam i gledat
kako bez mora živi vene.

Dražen Panjkota

Medju nama

Čitali smo u splitskom „Novo Doba“ pod naslovom „Ciganski jezik“ jednu težu opomenu na adresu onih, koji govore po ulicama talijanskim jezicima, čak i sada kad hrvatski narod briše sve vanjske znakove - jer unutarnjih i nema - mrzkog tuđina, koji nam je prouzrokovao toliko jada i muke, da mu kroz stoljeća ne bi mogli vratiti.

U ovom času zabavljeni smo sami sobom, pa za sada i ne mislimo na njih, a pogotovo jer znamo da se obistinila ona naša narodna: tko pod drugim jamu kopa sam se u nju zakopa. Ali pustimo to. Onaj članak „Novog Doba“ ne odnosi se na naš Šibenik u istom omjeru kao i na Split. Zato smo donekle zadovoljni, i čim prvi put susretnemo koga splićanina u vlaku, ne zaboravimo da u debati, koju ćemo sigurno s njime započeti, iztaknemo tu činjenicu.

Priznajmo ipak, ima i kod nas još talijanskih nadpisa na brijacnicama i trgovinama; i kod nas se čuje po „portunima“, kako mnoge naše dame iz „viših krugova“ tuguju na venecianskom dialektu za starim vremenima, ili šapću, „ti ša“, sa drugog kata na prvi svojoj susjedi tajne svoga muža ili svoje kuhinje . . . A tu i tamo čuje se i koji „sospiro d' amore“, koji još i danas lebdi na Cortievom ušnom organu mladih djevojaka . . . Sve u svemu nismo baš sasvim nevini, ali ipak stojimo bolje nego Split!

Ima još jedno pitanje među nama koje baca sjenu na obraz Šibenika i okoline, a to pitanje jest: stanje lire i kune u Šibeniku i okolici. Činjenica je da po našim selima, koja su imala gorko izkušnje, da su bila „oslobodena od narodne vojske“, još i danas se od „osloboditelja“ svim sredstvima podržava tal. lira kao valuta „oslobodenog teritorija“. Svaki onaj, koji bi pokazao naš državni novac kunu u tim selima, bio bi osuđen od „narodnih sudova“ kao petokolonaš!!! I kao posljedica partizanske promičbe dolazi ona zabezegnost, koju opažamo na licu onih, kojima nudamo kunu kad nešto kupujemo. Svi oni, koji znadu što je partizanski pokret u svojoj biti, ne čude se ni najmanje, da je tal. lira „partizanska državna valuta“. To je s partizanske strane možda i znak zahvalnosti talijanima, koji su im omogućili rad, koji su im dali metke, puške, oružje i napokon častnike. Prema tome kad je sve talijansko zašto ne bi bila i valuta?

Još pred godinu dana govorili su pametni ljudi: doći će vrijeme kad će partizani, koji danas varaju narod s vikom na okupatora, sutra skupa s okupatorom upepiti oružje protiv hrvatskih vojnika, i tada okupator ne će više biti „okupator“ nego saveznik. To što su rekli izpunja se doslovno!

Mi pak nadodajemo: kad stvari i događaji izmaknu kontroli zdravog razuma, onda je to znak da će poduzeće, žalostno svršiti . . .

Zapovjedništvo Zračne Zaštite - Šibenik

Br. 10, Šibenik, 26-11 1943

OGLAS

U nedjelju 28. ov. mjeseca u 3.30 poslije podne održat će se probno sakupljanje odreda sa spasavanjem i pomoć postradalima u slučaju zračnog napada. Gradska Sirena će u 3.30 dati znak za uzbunu a posle prestanka, zvana će zvonjavom dati znak za skupljanje odreda za spasavanje i pomoć.

Na taj znak će svi pozvani muškarcii doći sa alatom na svoja sastajališta.

Izostanak će biti strogo kažnjen.

Nije isključen stvarni napadaj s toga se građanstvo mora pridržavati svih propisa Zračne Zaštite.

Zapovjednik Zračne Zaštite

GRADSKJE VIESTI

Otvorenje Razglasne Postaje Šibenik

ŠIBENIK, 27. studenoga. - Ovih dana stigla je u naš grad velika moderna aparaturna za našu Razglasnu Postaju Šibenik. Razglasna postaja služila se do sada malom, starom aparaturom, te je u svojim izvedbama davala samo glasbu. Počam od nedjelje, dne 28. ov. mjes. Razglasna Postaja Šibenik započet će svojim redovitim radom. Svakog dana davat će u podne i predvečer svoje izvedbe - viesti, obaviesti, predavanja narodnu glasbu, zabavnu glasbu kao i opernu. Osim toga imat će građani prilike čuti češće i „žive izvedbe“ koje će izvoditi sami naši sugrađani. Zvučnici Razglasne Postaje Šibenik postavljeni su na raznim mjestima grada, tako da će cijelo građanstvo moći pratiti izvedbe.

Izmjena Lire u Kune

Temeljem ovlaštenja § 5. Zakonske Odredbe o zamjeni Lira u Kune br. CCI-2436 D. V. 1943. od 29. rujna 1943. obavješćuju se svi oni, koji imaju stalno boravište na bivšem od Talijana anektiranom području - vojničnom području i to Kotara Šibenik s otocima Zlarin, Prvić Luka i Prvić Šepurine, Kaprije, Žirje, Vodice, Tribunj, Tiesno, Betina, Murter i Pirovac, te na području kotara Benkovac s Kistanjem i Obrovcom, te kotara Biograd na moru, na kojim je područjima talijanska Lira do 9. rujna 1943. bila zakonskim platežnim sredstvom, da će se zamjena talijanskih Lira u Kune za ta područja izvršiti na dane 29. i 30. studenoga te 1. prosinca 1943., odkada talijanska Lira na tim područjima prestaje vriediti kao zakonsko platežno sredstvo.

Za gornja područja zamjena će se izvršiti

U ŠIBENIKU, i to u:

kod Šibenske Okružne Banke,
kod Gradske Štedionice,
kod Poštanskog Ureda i
kod Poreznog Ureda

za sve imaoce do Lit. 10.000.-

kod Hrvatske Državne Banke,

koja se nalazi u prostorijama bivše Banke d' Italia
za sve imaoce preko Lit. 100.000.-

Pučanstvo će moći izvršiti zamjenu u gore označenim danima počevši od 7 do zaključno 1. sati.

Zamjena Lira u Kune vršiti će se uz tečaj od 2 Kune za jednu talijansku Liru, na koji će se tečaj, u ime izvanredne državne pomoći, izplaćivati 100%-tni tečajni dodatak, tako da će se za jednu talijansku Liru izplaćivati ukupno 4 Kune.

Svaki vlasnik talijanskih Lira sa stalnim boravištem na gore spomenutim područjima dužan je kod zamjene predložiti osobno izkaznicu (Dodatak „Carta d' identitè“) kao i točno izpunjenu i vlastoručno potpisanu „Promjenu“, koju može nabaviti besplatno na mjestu, gdje će se vršiti zamjena, kao i kod Župnog Ureda svog stalnog boravišta.

Upozoruje se pučanstvo, da će svaka zloupotreba kod zamjene biti najstrože kažnjena prema pozitivnim zakonskim propisima.

Šibenik, 27. studenoga 1943.

Po ovlaštenju Glavara Gradjanske Uprave za područje oslobođene Dalmacije
ANTE BLAŽEVIĆ, v. r.
načelnik grada Šibenika

IZ PREDSTOJNIČVA REDARSTVA

Na 22 studenoga 1943 god. putem od Šibenika do Dubrave, jedan njemački vojnik je izgubio listnicu (novčarku) i u njoj su bile vojničke izprave, a novaca nije uobće bilo. Tko ju pronadje neka ju povрати Državnom redarstvu uz nagradu od 1000 Kuna.

Obaviesti

Do daljne obaviesti zabranjuje se prodaja svih talijanskih i srbskih knjiga. Čim se sastavi popis zabranjenih knjiga (knjige promičbenog sadržaja) bit će dozvoljena slobodna prodaja onih knjiga, koje su isključivo naučnog i stručnog sadržaja. Do donošenja ovog popisa imaju se sve talijanske i srbske knjige ukloniti s vidljivih mjesta u trgovinama.

IZ PROMIČBENOG UREDA, br. 15-43.

Opaženo je da još neka poduzeća i trgovine u svojim prostorijama niese uklonili talijanske nadpise. Tako n. pr. neke trgovine još uvijek na svojim vratima umjesto hrvatskih natpisa „Otvoreno“ i „Zatvoreno“ upotrebljavaju talijanske nadpise. Po posljednji put upozoravaju se svi oni, kojih se ovo tiče, da smjesta uklone sve tragove bivših „okupatora“.

IZ PROMIČBENOG UREDA, br. 16-43.

Što Englezi misle o Njemačkoj?

BERLIN, 26. studenoga - Neprijateljska promičba stalno je tvrdila, da će Njemačka 9. studenoga doživjeti svoj slom. Pošto je 9. studeni prošao, a nade se Britanaca niese izpunile, britanska promičba iz dana u dan postaje sve blaža u proricanju njemačke propasti. Londonski list „New-Tribuna“ piše u vezi s tim: tko misli da se Njemačka nalazi u istom položaju kao i 1918. godine, taj se zaboravlja u najvidljivijim činjenicama. Njemačka ne pokazuje nikakove znakove slabosti.

Nakladnička djelatnost

u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj, (nastavak sa str. 3)

Zagrebačka naklada „Biblioteka Lipe Knjige“ (Belka) usredotočila je sav svoj rad na svojoj „Maloj knjižici“ u kojoj sada izlazi serija djela suvremenih hrvatskih pisaca. Kao posljednja knjiga u toj knjižici izašlo je poznato djelo nesretnog hrvatskog pjesnika Đure Sudete „Moru“. Ista biblioteka osnovala je i novu knjižnicu „Srednja Belka“ u kojoj je kao posljednje djelo izašao roman Zlatka Milkovića „Tragedija Joakima Pudera“, a u pripremi se nalaze djela najvećeg njemačkog modernog pjesnika R. M. Rilkea. I „Velika Belka“ nastavila je svojim redovitim izlaženjem, pa je kao posljednja knjiga izdano kao izvanredno izdanje djelo Dražena Panjkote „Uštap u magli“.

„Hrvatska Narodna Prosvjeta“ postavila je u većem obimu svoj dosadašnji rad na okupljanju suvremenih hrvatskih književnika starije i mlađe generacije, pa su u posljednje vrijeme među njenim edicijama izašla i djela jednog od najvećih suvremenih hrvatskih pjesnika Frana Alfirevića i to: knjiga lirike pod zanimljivim i za pjesnika veoma karakterističnim naslovom „More i daleki gradovi“ i knjiga „Putopisi i eseji“.

Osim spomenutih naklada djeluju i manje nakladne kuće, dok mnogo djela izlaze u privatnoj nakladi, tako da je nakladnički život u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj i usljed rata i poteškoća koje on nameće veoma živ i bujan.

Da li znate...

Da je Argentina već povukla svoje pričuve zlata, koje iznose 850 milijuna pesosa iz federalne banke u New Yorku.

Da su u toku prošlog mjeseca angloamerikanci izgubili prigodom zračnog napada na Njemačku 562 zrakoplova, od toga 544 četveromotorna. Tom prigodom izgubili su angloamerikanci i 5000 stručnog zrakoplovnog osoblja.

Da u novoj zračnoj jedrilici „Gigant“, koja je najveći zrakoplov na svijetu, može stati 130 vojnika u podpunoj vojnoj odpremi, 2 oklopna kola ili topa, 60 ranjenika zajedno s krevetima. U ovom zrakoplovu, koji je vrhunac njemačke zrakoplovne industrije, može stati koliko u jednom željezničkom vagonu. „Gigant“ ima prostoriiju od 100 prostranih metara, a dužina krila mu iznosi 50 metara.

Da je radionicu mozaika, koja je nedavno uništena prigodom angloameričkog napada na Sveti Grad, osnovao Hrvat Papa Siksto V god 1585. Ova radionica izradivala je slike u 28.500 boja i niansa.

Da Danska ima flotu od 100 brodova, koja se bavi vadjanjem kamena iz mora. Danska svoje potrebe kamena podmiruje isključivo iz mora.

Da je u 1942. godini Njemačka od nedjeljnog rada dobila 42 miliona tona rudača.

Da Danska u petoj godini rata više robe izvozi nego uvozi. Izvozni višak u prvoj polovici ove godine iznosi tri milijarde i tristo tisuća milijuna Kuna.

NA UVAŽENJE!

Sbog prekinuća struje nismo mogli da list redovito dotiskamo!

„Hrvatski Glasnik“ izdaje Promičbeni Ured u Šibeniku. Uredništvo i uprava: Šibenik, Poljana. Brzoglas uredništva 106.

Tiskara »Kačić«, Šibenik